

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA

PaedDr. Radomila Oblouková

Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
Svitavy

Název školy	Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Svitavy
Adresa školy	Sokolovská 1638, 568 02 Svitavy
IČO	62033026
Operační program	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.00/34.0114
Označení vzdělávacího materiálu	VY_12_INOVACE_1.CG.07
Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Průřezové téma – čtenářská gramotnost
Název vzdělávacího materiálu	Ženské postavy v díle W. Shakespeara
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Anotace	V daném učebním materiálu jsou vybrány čtyři ukázky z divadelních her W. Shakespeara, ve kterých hrají podstatnou roli ženy. Studenti na základě daných příkladů textů a znalostí analyzují po stránce formální, jazykové i obsahové dané ukázky a zobecňují své závěry.
Klíčová slova	drama, komedie, tragédie, ženská postava
Ročník	1Č. B
Typická věková skupina	15 – 16 let
Speciální vzdělávací potřeby	žádné
Autor	PaedDr. Radomila Oblouková
Zhotoveno	Prosinec 2012 – leden 2013
Celková velikost	203 kB

Ukázky z divadelních her W. Shakespeara

1. *Muž*: Dobrý den, Katko – to je tvoje jméno, jak se mi doneslo.
- Žena*: To jméno, pane, je nedonošené. Jsem Kateřina.
- *Muž*: Vyřidíte to svým donašečům, ano?
- Muž*: Jakápak Kateřina! Katka jsi, ...
pro mě jsi prostě Katka nebo Káča, ...
všude tě tolik chválí pro tvou mírnost,
tvou ctnost a krásu, pro něž není slov,
že napadlo mě pojmout tě za ženu.
- Žena*: Případný nápad hodný nápadníka!
Když vás to, pane, mohlo napadnout,
můžete zase hezky vypadnout!
- Muž*: Šoupeš tu se mnou jako s nábytkem!
- Žena*: Já šoupat s vámi? Odsuňte se sám,
vy trojnožko!
- Muž*: Já! Já a trojnožka?
sedni si na mě!
- Žena*: Na to jsem moc těžká.
- Muž*: Nebo já na tebe?
- Žena*: Nejsem lehká, pane!
- Muž*: Neboj se, já tě neobtěžkám, zlato.
- Žena*: Obtěžujete, už mi dejte pokoj!...
- Muž*: Ty přímo sršíš vtípem. Jako sršeň.
- Žena*: Dejte si, pane, pozor na žihadlo.
- Muž*: Nejlepší bude, když je vytrhnem.

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA OTÁZKY K 1. UKÁZCE

1. Charakterizujte dramatickou tvorbu W. Shakespeara. Jaké typy divadelních her psal?
2. K jakému typu divadelních her patří daná ukázka? Doložte konkrétními argumenty.
3. Pokuste se popsat ženskou hrdinku v dané ukázce. Lze z formulace dialogů vyčíst, jaké má žena vlastnosti?
4. Zaměřte se na slovní zásobu, jazykové obraty, slovní duchaplnost obou protagonistů.
Je rozdíl ve vyjádření muže a ženy?
5. Co z vašeho závěru vyplývá? Pokuste se specifikovat, proč je W. Shakespeare v zobrazení ženských postav „moderním autorem“?
6. Dokážete určit, o kterou divadelní hru se jedná a jak se jmenuje hlavní ženská postava?

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA

ŘEŠENÍ:

1. ukázka:

W. Shakespeare: Zkrocení zlé ženy

Žena: Kateřina, starší dcera bohatého šlechtice
Baptisty z Padovy

Muž: Petruchio, šlechtic z Verony, nápadník
Kateřiny a její pozdější manžel

Ženské postavy v díle W. Shakespeara

II. *Žena*: Kéž horečka mi rozum sežehne
a slané slzy vypálí mé oči!
Tvé šílenství mi někdo zaplatí,
až misky vah mi budou přát. Ty růže,
májová sestřičko milovaná!
Bože, což dívčí rozum hyne stejně
snadno jak život starce? Je to možné?
Však láska zjemňuje a nejlepší
část zušlechtěné duše posílá
vždy za tím, koho miluje.

(*Zpívá*): V odkryté rakvi nesli ho
a hej a hou a hejsa hop,
slzavý déšť mu zkrápěl hrob –
buď sbohem, holoubku....

On se mi nikdy nevrátí,
on se mi nikdy nevrátí,
Jak by moh? To ty spíš
se k němu uložíš.

Vousy mu zbělel krutý čas,
bílý jak len byl jeho vlas,
umřel, však smutku nech,
vzdycháním plýtváš dech,
jenom Bůh může spasit nás.
A vás všechny křesťanské duše. Bud'te sbohem.

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA ÚKOLY SPOJENÉ SE 2. UKÁZKOU

1. O jaký typ divadelní hry se jedná v tomto případě? Kde najdeme kořeny tohoto žánru? Kteří dramatici jsou s tímto žánrem spojeni?
2. Jak se nazývá daný typ promluvy? Vysvětlete.
3. Co dokážeme vyčíst z textu o dané ženské hrdince?
Pokuste se postavu charakterizovat.
4. Analyzujte úroveň jazykového vyjádření. Doložte konkrétními obraty a syntaktickým rozborem.
5. Dokážeme „něco“ vyčíst z písňového textu o charakterových vlastnostech nebo psychickém rozpoložení postavy?
6. Pokuste se určit, o jakou divadelní hru se jedná, jméno ženské postavy ukázky a jaký je její vztah k hlavnímu hrdinovi divadelní hry?
7. Převyprávějte závěr jejího životního příběhu.

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA ŘEŠENÍ:

2. ukázka:

W. Shakespeare: Hamlet

Žena: Ofelie, dcera Polonia a milá Hamleta

Ženské postavy v díle W. Shakespeara

- III. *Žena*: Kdo je to? Vy, pane?
Muž: Ano, já.
Žena: Půjdete už spát, můj pane?
Muž: Pomodlila ses večer?
Žena: Ano, pane.
Muž: Jestli snad je hřích, co nebe ti má odpustit,
rychle se modli.
Žena: Proboha, pane, jak to myslíte?
Muž: Udělej to a hned. Já chvilku počkám.
Nechtěl bych zabít nesmířenou duši –
tvou duši zabít nechci, Bože chraň!
Žena: Říkáte zabít?
Muž: Slyšelas dobře, zabít!
Žena: Kéž smiluje se nebe!
Muž: Amen, amen.
Žena: Říkáte amen? Nechcete mne zabít?
Muž: Hm!
Žena: Já se vás bojím. Jde z vás děs a hrůza,
když vytřeštíte oči. Nevím proč –
já nemám pocit viny – jenom strach.
Muž: A co tvůj hřích?
Žena: Má láska k vám je hřích?
Muž: Pak zemřeš pro ni.
Žena: Zabíjet pro lásku je zvrácené.
Proč koušete si, pane, spodní ret?
Krvavá zloba vámi přímo cloumá!
Zlé znamení, však doufám, že ne pro mě!
Muž: Přestaň, buď zticha!

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA OTÁZKY KE 3. UKÁZCE:

1. Dokážete určit, o jakou divadelní hru se jedná?
2. Formou pantomimického výstupu „dovyprávějte“ danou scénu.
3. Pokuste se popsat vztah mezi danou ženou a mužem?
4. Můžeme určit, jaké vlastnosti má muž v dané ukázce?
5. Určete jména a charakterové vlastnosti protagonistů.
6. Pokuste se analyzovat výrazové prostředky (jazykové i mimojazykové) v této konkrétní ukázce a v tvorbě W. Shakespeara obecně.

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA

3. ukázka:

W. Shakespeare: Othello

Muž: Othello, generál ve službách Benátského státu,
Maur

Žena: Desdemona, Othellova žena, dcera Brabantia

Ženské postavy v díle W. Shakespeara

IV. *Dívka*: Mluv, milá - - - -! Bože, ty jsi smutná!

I smutnou zprávu řekni vesele.

Neseš-li dobrou, nebuď rozladěná

a nekaz krásnou hudbu šťastných zpráv.

Žena: Fuj, to mám v těle, nech mě vydechnout.

Klouby mě bolí, nohy necítím

Dívka: Dám ti své klouby, ty mi dej své zprávy.

- - - - - , - - - - , prosím, prosím, mluv.

Žena: Svět se snad nezboří, když chvílku počkáš.

Vždyť sama vidíš, že mi došel dech!

Dívka: Popadáš dech, a dechem klidně plýtváš,

když mi tu říkáš, jak ho popadáš?

Říkáš mi dlouze, že nemůžeš mluvit.

Radši mi stručně řekni, co máš říct.

Jsou tvoje zprávy dobré, nebo špatné?

Tohle mi řekni. Podrobnosti vynech.

Dobré, nebo špatné? Chci to vědět. Hned!

Žena: Tys tomu dala! Tomu říkám trefa!

Jeho tvář ujde, to se musí nechat.

Zato jeho noha nemá konkurenci. Jeho ruka a

jeho tělo – darmo mluvit. A že by byl zdvořilost

sama, to teda rozhodně není. Ale milej je jak

beránek. No co, kdo chce kam, pomozme mu tam.

Pánbůh s tebou, děvče. Už jste obědvali?

Dívka: Ne, ještě ne. Co říkáš, dávno vím.

Kdy bude svatba, to chci slyšet, mluv!

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA
OTÁZKY KE 4. UKÁZCE:

1. Pokuste se určit, je-li daná ukázka komedie či tragédie.
 2. Můžeme vaši odpověď zobecnit? Platí daný princip i pro jiné divadelní hry W. Shakespeara?
 3. Které slovo v dané ukázce je vynecháno?
 4. Má žena v divadelní hře jméno?
 5. Jaký je vztah mezi ženou a dívkou?
-
6. Výběrový úkol: Čtyři studenti, kteří poznali, o kterou divadelní hru se jedná, zahrají dva nejdramatičtější výstupy z dané divadelní hry.
-
7. Určete název dané divadelní hry a jména protagonistů i vedlejších postav.

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA ŘEŠENÍ:

4. ukázka:

W. Shakespeare: Romeo a Julie

Žena: chůva

Dívka: Julie

Další postavy: Romeo

Merkucio

Montek a paní Monteková (rodiče Romea)

Kapulet a paní Kapuletová (rodiče Julie)

Tybalt (synovec Kapuletů)

Paris

ŽENSKÉ POSTAVY V DÍLE W. SHAKESPEARA

Překladatelé divadelních her W. Shakespeara:

19. století: Josef Václav Sládek

přelom 20. a 21. století: Martin Hilský

Zdroje:

Shakespeare, William: Dílo. Překlad Martin Hilský. Nakladatelství
Akademia, Praha 2011. ISBN 978-80-200-1903-5,
str. 104 - 105, 974, 1069, 1123 – 1124.